

Όμηρος. *Ιλιάδα*, Β 546-554

Ο ποιητής της Ιλιάδας στο επόμενο απόσπασμα συστήνει το αθηναϊκό εκστρατευτικό τμήμα, που συμμετείχε μαζί με τους άλλους Αχαιούς στην πόλεμο εναντίον των Τρώων. Η Αθήνα αποτελεί “δήμο” ή κοινότητα του Ερεχθέα, του μυθικού βασιλιά της, ο οποίος, σύμφωνα με το προκείμενο χωρίο, γεννήθηκε από την ίδια τη γη της, ανατράφηκε από την Αθηνά και εγκαταστάθηκε στο ναό της. Η περιγραφή της γέννησης του Ερεχθέα, συμβολίζει τον ισχυρισμό των Αθηναίων ότι ήταν αυτόχθονες.

Ι. Θ. Κακριδής & Ν. Καζαντζάκης, *Ομήρου Ιλιάδα*. Μετάφραση. Αθήνα 1955.

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος ἄρουρα, καδ' ὃ' ἐν Ἀθήνῃς εἴσεν ἑὼ ἐν πίνονι νηῶ· ἔνθα δέ μιν ταύροισι καὶ ἀρνείοις ἰλάονται 550 κοῦροι Ἀθηναίων περικτελλομένων ἐνιαυτῶν· τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς. Τῷ δ' οὐ πῶ τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνὴρ κοσμήσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·	Εκείνοι πάλι που είχαν την Αθήνα την καλοχτισμένη πολιτεία, το δήμο του γενναίου Ερεχθέα, που γεννημένο από την έφορη γη τον είχε ανάθρεψει, η Αθηνά, η κόρη του Δία, και τον εγκατέστησε να καθίση στην Αθήνα, στον πλούσιο ναό της. Εκεί οι νέοι των Αθηναίων θυσιάζοντας του κάθε χρόνο ταύρους και αρνιά γυρεύουν να τον εξευμενίσουν. Αυτοί είχαν αρχηγό το Μενεσθέα, το γιο του Πετεού. Όμοιος του δε στάθηκε ακόμα πάνω στη γη άλλος άξιος σαν κι' αυτόν να παρατάζη άρματα και ασπιδοφόρους άντρες·

Στο πρώτο απόσπασμα (258-280) ο Ίωνας συναντιέται με την Κρέουσα, χωρίς ωστόσο να γνωρίζει ότι είναι η πραγματική του μητέρα. Μόλις μαθαίνει τη θρυλική, αθηναϊκή καταγωγή της, εκφράζει τον θαυμασμό του για τον τόπο της Αθήνας. Ωστόσο, η Κρέουσα αναδεικνύει τη δραματική πτυχή της ιστορίας της Αθήνας, καθώς εμπλέκεται με την προσωπική της τραγική μοίρα, την οποία φυσικά ο Ίων αγνοεί. Στο δεύτερο απόσπασμα (585-592) ο Ξούθος, δεύτερος σύζυγος της Κρέουσας και μη Αθηναίος, αγνοώντας ότι ο Ίων είναι πραγματικός γιος του Απόλλωνα και της Κρέουσας, τού ανακοινώνει ότι, κατ' εντολή του θεού, είναι ο πατέρας του. Τον καλεί λοιπόν να έρθει στην Αθήνα για να τον στήσει διάδοχό του. Ο Ίων όμως εκφράζει έντονα τον διασταγμό του να μεταβεί στην “αυτόχθονη” Αθήνα, καθώς θεωρεί τον εαυτό του ξένο (από τον πατέρα του) και νοθογέννητο.Στο τρίτο απόσπασμα (654-663) ο Ξούθος προσπαθεί να αναιρέσει τους δισταγμούς του Ίωνα, και του εξηγεί τα μέτρα που ο ίδιος θα πάρει, προκειμένου να αναλάβει σταδιακά ο Ίων την εξουσία στην Αθήνα από τον υποτιθέμενο πατέρα του. Τον “βαφτίζει” εξάλλου με το όνομα “Ίων”. (Βλ. και Ν. Loraux, [Τα τέκνα της Αθηνάς](#))

Ευριπίδης. *Ίων*.
Μτφρ.: Θ. Γ. Μαυρόπουλος.
Θεσσαλονίκη: Ζήτρος, 2008

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
<p>Ίων</p> <p>τίς δ’ εἶ; πόθεν γῆς ἦλθες; ἐκ ποίας πάτρας πέφυκας; ὄνομα τί σε καλεῖν ἡμᾶς χρεών;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>260 Κρέουσα μέν μοι τοῦνομ’, ἐκ δ’ Ἐρεχθέως πέφυκα, πατρὶς γῆ δ’ Ἀθηναίων πόλις.</p> <p>Ίων</p> <p>ὦ κλεινὸν οἴκοῦσ’ ἄστυ γενναίων τ’ ἄππο τραφεῖσα πατέρων, ὥς σε θαυμάζω, γύναι.</p> <p>Κρέουσα</p> <p>τοσαῦτα κεῦτυχοῦμεν, ὦ ξέν’, οὐ πέρα.</p> <p>Ίων</p> <p>265 πρὸς θεῶν ἀληθῶς, ὥς μεμύθεται βροτοῖς ... ;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>τί χρῆμ’ ἐρωτᾷς, ὦ ξέν’, ἐκμαθεῖν θέλων;</p> <p>Ίων</p> <p>ἐκ γῆς πατρός σου πρόγονος ἔβλασтен πατήρ;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Ἐριχθόνιός γε· τὸ δὲ γένος μ’ οὐκ ὠφελεῖ.</p> <p>Ίων</p> <p>ἦ καί σφ’ Ἀθάνα γῆθεν ἐξανείλετο;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>270 ἐς παρθένους γε χεῖρας, οὐ τεκοῦσά νιν.</p> <p>Ίων</p> <p>δίδωσι δ’, ὥσπερ ἐν γραφῇ νομίζεται ... ;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Κέκροπός γε σῶζειν παισὶν οὐχ ὀρώμενον.</p> <p>Ίων</p> <p>ἦκουσα λῦσαι παρθένους τεῦχος θεᾶς.</p> <p>Κρέουσα</p>	<p>Ίων</p> <p>Ποια εἶσαι; Από ποια χώρα μάς ἦρθες; Ποια εἶναι ἡ πατρίδα σου; Με ποιο ὄνομα πρέπει να σε φωνάζουμε;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Το ὄνομά μου εἶναι Κρέουσα, κατάγομαι απ’ του Ερεχθέα τῇ χώρα καὶ πατρικὴ μου γῆ εἶναι τῶν Αθηναίων ἡ πόλη.</p> <p>Ίων</p> <p>Ω, πόσο σε θαυμάζω γυναῖκα που κατοικεῖς σε φημισμένη πόλη κι ἀπὸ ἀρχοντικούς γονεῖς ἔχεις ἀνατραφεῖ!</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Σ’ αὐτὰ περιορίζεται ἡ εὐτυχία μου, ξένε, δὲν πάει παραπέρα.</p> <p>Ίων</p> <p>Για ὄνομα τῶν θεῶν ἀλήθεια, ὅπως οἱ ἄνθρωποι λεν...</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Για ποιο πράγμα ρωτᾷς ξένε θέλοντας να μάθεις ἀπὸ μένα;</p> <p>Ίων</p> <p>Απὸ τῇ γῇ του πατέρα σου ξεφύτρωσε ὁ πρόγονός σου;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Ὁ Εριχθόνιος βέβαια. Ὅμως ἡ καταγωγή μου δε μ’ ὠφελεῖ.</p> <p>Ίων</p> <p>Αλήθεια, τὸν ἐβγαλε μέσα απ’ τῇ γῇ ἡ Αθηνά;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Τὸν πήρε στα παρθενικά τῆς χεῖρα, δὲν τὸν γέννησε.</p> <p>Ίων</p> <p>Και τὸν ἔδωσε, ὅπως ἡ στῆ ζωγραφικὴ ἀπεικόνιση φαίνεται;</p> <p>Κρέουσα</p> <p>Στα παιδιὰ του Κέκροπτα, να τὸν συντηροῦν χωρὶς να τὸν βλέπουν.</p> <p>Ίων</p> <p>Ἄκουσα ὅτι κοπέλες ἔλυσαν τῆς θεᾶς τὸ σκεῦος.</p> <p>Κρέουσα</p>

τοιγὰρ θανοῦσαι σκόπελον ἤμαξαν πέτρας.

Ίων

275 εἶέν:

τί δαὶ τόδ’; ἄρ’ ἀληθὲς ἦ μάτην λόγος ...

Κρέουσα

τί χρῆμ’ ἐρωτᾷς; καὶ γὰρ οὐ κάμνω σχολῇ.

Ίων

πατὴρ Ἐρεχθεὺς σὰς ἔθυσε συγγόνους;

Κρέουσα

ἔτλη πρὸ γαίας σφάγια παρθένους κτανεῖν.

Ίων

σὺ δ’ ἐξεσώθης πῶς κασιγνήτων μόνη;

Κρέουσα

280 βρέφος νεογνὸν μητρὸς ἦν ἐν ἀγκάλαις.

.....

Ίων

585 οὐ ταῦτὸν εἶδος φαίνεται τῶν πραγμάτων

πρόσωθεν ὄντων ἐγγύθεν θ’ ὀρωμένων.

ἐγὼ δὲ τὴν μὲν συμφορὰν ἀσπάζομαι,

πατέρα σ’ ἀνευρών: ὦν δὲ γιγνώσκω, πάτερ,

ἄκουσον. εἶναί φασι τὰς αὐτόχθονας

590 κλεινὰς Ἀθήνας οὐκ ἐπέισακτον γένος,

ἴν’ ἐσπεσοῦμαι δύο νόσω κεκτημένος,

πατρός τ’ ἐπακτοῦ καὐτὸς ὦν νοθαγενής.

.....

Ξοῦθος

καὶ νῦν μὲν ὥς δὴ ξένον ἄγων σ’ ἐφέστιον

655 δεῖπνοισι τέρψω, τῆς δ’ Ἀθηναίων χθονὸς

ἄξω θεατὴν δῆθεν, ὥς οὐκ ὄντ’ ἐμόν.

καὶ γὰρ γυναῖκα τὴν ἐμὴν οὐ βούλομαι

λυπεῖν ἄτεκνον οὔσαν αὐτὸς εὐτυχῶν.

χρόνῳ δὲ καιρὸν λαμβάνων προσάξομαι

660 δάμαρτ’ ἔαν σε σκῆπτρα τᾶμ’ ἔχειν χθονός.

Ίωνα δ’ ὀνομάζω σε τῇ τύχῃ πρέπον,

ὀθούνεκ’ ἀδύτων ἐξιόντι μοι θεοῦ

ἶχνος συνήψας πρῶτος. ἀλλὰ τῶν φίλων.

Γι’ αὐτὸ πεθαίνοντας μάτωσαν τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου.

Ίων

Ἀς εἶναι.

Και τι λες γι’ αὐτό; Ἀραγε, εἶναι ἀλήθεια ἢ λόγια ἀσκοπα;

Κρέουσα

Για ποιο πράγμα ρωτᾷς; Διότι δεν κουράζομαι να με ρωτᾷς

Ίων

Ο πατέρας σου ο Ερεχθέας θυσίασε τις δικές σου αδελφές;

Κρέουσα

Ἄντεξε για χάρη της γης να προσφέρει σκοτωμένες τις κόρες του.

Ίων

Και μόνη εσύ από τις αδελφές σου γλίτωσε απ’ το χαμὸ;

Κρέουσα

Ἦμουν νεογέννητο βρέφος στην αγκαλιά της μάνας μου.

.....

Ίων

Δεν φαίνεται να εἶναι ἴδιο το εἶδος των πραγμάτων

ὅταν βρίσκονται μακριὰ κι ὅταν ἀπὸ κοντὰ τα βλέπεις.

Εγὼ ευχαριστιέμαι με τὴν καλὴ μου τύχη, καθὼς ἐσένα

πατέρα μου σε βρήκα. Ποια γνώμη ὅμως ἔχω, πατέρα,

ἀκουσέ την. Λεν πως ἡ νιοπιογέννητη και ξακουστή

Ἀθήνα δεν ἔχει γένος ἀνθρώπων που απ’ ἐξω ἦρθε,

ὅπου θα ορμήσω ἐγώ, που ἔχω δυο μεινοεκτήματα,

καθὼς κι ο πατέρας μου εἶναι ξένος κι ἐγὼ νοθογέννητος.

.....

Ξοῦθος

Και τώρα σαν τάχα ξένο να οδηγώ στο σπίτι μου

με δεῖπνο θα σε κάνω να χαρεῖς τὴ γῆ των Ἀθηναίων,

σαν θεατὴ τάχα θα σ’ οδηγήσω ὅχι πως εἶναι γιος μου.

Ἀλλωστε, δε θέλω λύπη να προξενώ στη γυναῖκα μου,

που εἶναι ἀτεκνη, ἐνὼ ἐγὼ ο ἴδιος ευτυχισμένος εἶμαι.

Και με το πέρασμα του καιροῦ βρίσκοντας ευκαιρία

θα οδηγήσω τὴ γυναῖκα μου ν’ ἀφήσει να εξουσιάζεις

τὴ χώρα.

Σε ονομάζω Ἰωνα, ταιριαστό με τὴν

τύχη σου,

γιατί, καθὼς ἐβγαίνα απ’ το βάθος του νεοῦ του θεοῦ,

πρῶτος εσύ με συνάντησες.

Ευριπίδης. *Ερεχθείς*, 1-55

Ο μυθικός βασιλιάς της Αττικής [Ερεχθέας](#) συγκρούστηκε με τους Ελευσίνιους, που είχαν σύμμαχό τους τον βασιλιά της Θράκης Εύμολπο, γιο του Ποσειδώνα και της Χιόνης, κόρης του Βορέα και της Ωρείθυιας, και επομένως δισέγγονο του Ερεχθέα. Ο Ερεχθέας, ρωτώντας το μαντείο για την έκβαση της μάχης, πήρε την απάντηση ότι θα κέρδιζε τον πόλεμο, αν θυσίαζε μια κόρη του. Ο Ερεχθέας θυσίασε έτσι μια κόρη του. Μάλλον τη Χθονία; Οι άλλες αδελφές της όμως, που είχαν ορκιστεί να έχουν κοινή μοίρα, αυτοκτόνησαν. Στη μάχη ο Ερεχθέας νίκησε, και ο Εύμολπος σκοτώθηκε. Ο Ποσειδώνας, βέβαια, θύμωσε και έπεισε τον Δία να κεραυνοβολήσει τον Ερεχθέα, που χώθηκε βαθιά στη γη, στη θέση όπου θα οικοδομηθεί το Ερεχθείο.

Στο επόμενο απόσπασμα από τη χαμένη τραγωδία *Ερεχθείς*, που παραστάθηκε γύρω στο 420 π.Χ., η σύζυγος του Ερεχθέα, Πραξιθέα, δέχεται απερίφραστα τη θυσία της κόρης της για το καλό της πατρίδας. [Βλ. και Απολλόδωρος. [Βιβλιοθήκη](#), 3.15.1-5]

Ευριπίδης. *Αποσπάσματα*. 2.
Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα Κάκτου, 2003

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Λυκ., <i>Κατά Λεωκράτους</i> , 100	
ΠΡΑΞΙΘΕΑ	ΠΡΑΞΙΘΕΑ
τὰς χάριτας ὅστις εὐγενῶς χαρίζεται,	Οι χάρες που με μεγαλοψυχία κανείς χαρίζει
ἥδιον ἐν βροτοῖσιν· οἷ δὲ δρῶσι μὲν,	εἶναι το πιο γλυκό για τους θνητούς αγαθό.
χρόνῳ δὲ δρῶσι, δυσγενέστερον ...	Ὅσοι τις κάνουν, αλλά τις κάνουν με χρονοτριβή,
ἐγὼ δὲ δώσω τὴν ἐμὴν παῖδα κτανεῖν.	εἶναι το πιο ευτελές πράγμα. Εγώ λοιπόν
λογίζομαι δὲ πολλά πρῶτα μὲν πόλιν 5	θα παραδώσω την κόρη μου να θανατωθεί.
οὐκ ἂν τιν’ ἄλλην τῆσδε βελτίῳ λαβεῖν:	Πολλά είναι αυτά που λογαριάζω, και πρώτα πρώτα
ἢ πρῶτα μὲν λεῶς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν,	πόλη δεν θα μπορούσε σαν τούτη να βρει κανείς άλλη.
αὐτόχθονες δ’ ἔφουμεν , αἱ δ’ ἄλλαι πόλεις	Σ’ αυτήν κατ’ αρχάς ο λαός δεν είναι φερμένος
πεσσῶν ὁμοίως διαφοραῖς ἐκτισμέναι	απὸ αλλοῦ, αλλά είμαστε ἀπὸ φυσικοῦ αὐτόχθονες.
ἄλλαι παρ’ ἄλλων εἰσὶν εἰσαγωγίμοι. 10	Ενώ οι άλλες πόλεις, χτισμένες στην τύχη,
ὅστις δ’ ἀπ’ ἄλλης πόλεος οἰκίῃσιν πόλιν,	σαν ἀπὸ ζαριές, εἶναι εμπορεύματα που εἰσῆχθησαν
ἄρμὸς πονηρὸς ὥσπερ ἐν ξύλῳ παγεῖς,	ἀπ’ ἄλλους τόπους. Ὅποιος ὅμως ἀπὸ ἄλλη πόλη
λόγῳ πολίτης ἐστί, τοῖς δ’ ἔργοισιν οὔ.	εγκαθίσταται σε ξένη, σαν καρφί σκουριασμένο
ἔπειτα τέκνα τοῦδ’ ἔκατι τίκτομεν,	μπηγμένο σε ξύλο, πολίτης κατ’ ὄνομα κι ὄχι ἐμπρακτα
ὥς θεῶν τε βωμοὺς πατρίδα τε ῥυώμεθα. 15	εἶναι. Κι ἔπειτα παιδιὰ για τούτον τον λόγο γεννάμε,
πόλεως δ’ ἀπάσης τοῦνομ’ ἐν, πολλοὶ δὲ νιν	για να κρατάμε ψηλά τους βωμούς των θεῶν
ναίουσι. Τούτους πῶς διαφθεῖραί με χρή,	και την πατρίδα. Κι ὅλης της πόλης το ὄνομα ἓνα,
ἐξὸν πρὸ πάντων μίαν ὑπερδοῦναι θανεῖν;	ὅμως πολλοὶ την κατοικοῦν. Αυτοὺς πῶς εἶναι πρέπτον
εἴπερ γὰρ ἀριθμὸν οἶδα καὶ τούλάσσοнос	εγὼ να καταστρέψω, αν και μπορῶ να δώσω μια κόρη
τὸ μεῖζον οὐνὸς οἶκος οὐ πλεῖον σθένει 20	να πεθάνει για την κοινὴ σωτηρία; Αν βέβαια
πταίσας ἀπάσης πόλεος, οὐδ’ ἴσον φέρει.	ξέρω ἀπὸ αριθμητικὴ και το μεγαλύτερο υπερτερεῖ
εἰ δ’ ἦν ἐν οἴκοις ἀντὶ θηλειῶν στάχυσ	του μικρότερου, το σπῖτι ενός δεν εἶναι τρανότερο
ἄρσιν, πόλιν δὲ πολεμία κατεῖχε φλόξ,	κι οὔτε ἴσο κακὸ προκαλεῖ αν ὅλη η πόλη κακοπάθει.
οὐκ ἂν νιν ἐξέπεμπον εἰς μάχην δορός,	Κι αν ἦταν μες στο σπιτικό αρσενικό στάχυ
θάνατον προταρβοῦσ’; ἀλλ’ ἔμοιγ’ εἴη τέκνα, 25	ἀντὶ για θηλυκά παιδιὰ, και την πόλη ἀπειλούσε
ἃ καὶ μάχοιτο καὶ μετ’ ἀνδράσιν πρέπτοι,	εχθρικὴ φλόγα, δεν θα ἔστελνα τον γιο στη μάχη,
μὴ σχήματ’ ἄλλως ἐν πόλει πεφυκότα.	αν και θα φοβόμουν ἀπὸ τα πριν τον θάνατό του;
τὰ μητέρων δὲ δάκρυ’ ὅταν πέμπῃ τέκνα,	Εὐχομαι νὰ ἔχω παιδιὰ που ἀνάμεσα στους ἄντρες
πολλοὺς ἐθήλυν’ εἰς μάχην ὀρμωμένους.	να μάχονται και να διαπρέπουν, και να μην εἶναι
μισῶ γυναῖκας αἵτινες πρὸ τοῦ καλοῦ 30	ομοιώματα αλλιώτικα ἀνθρώπου μες στην πόλη.
ζῆν παῖδας εἴλοντ’ ἢ παρήνεσαν κακά.	Των μανάδων τα δάκρυα, ὅταν στον πόλεμο στέλνουν
καὶ μὴν θανόντες γ’ ἐν μάχῃ πολλῶν μετὰ	τα παιδιὰ τους, πολλοὺς που πάνε στη μάχη

τύμβον τε κοινὸν ἔλαχον εὐκλειάν τ' ἴσην:

τῇ μιῇ δὲ παιδὶ στέφανος εἷς μιᾶ μόνη

πόλεως θανούσῃ τῇσδ' ὕπερ δοθήσεται. 35

καὶ τὴν τεκοῦσαν καὶ σὲ δύο θ' ὁμοσπύρῳ

σώσει: τί τούτων οὐχὶ δέξασθαι καλόν;

τὴν οὐκ ἐμὴν πλὴν ἢ φύσει δώσω κόρην

θῦσαι πρὸ γαίας. εἰ γὰρ αἰρεθήσεται

πόλις, τί παίδων τῶν ἐμῶν μέτεστί μοι; 40

οὐκοῦν ἅπαντα τοῦν γ' ἐμοὶ σωθήσεται:

ἄρξουσιν ἄλλοι, τήνδ' ἐγὼ σώσω πόλιν.

ἐκεῖνο δ' οὗ τὸ πλεῖστον ἐν κοινῷ μέρος,

οὐκ ἔσθ' ἐκούσης τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἄτερ,

προγόνων παλαιὰ θέσμι' ὅστις ἐκβαλεῖ: 45

οὐδ' ἀντ' ἐλάας χρυσέας τε Γοργόνος

τρίαιναν ὀρθὴν στᾶσαν ἐν πόλεως βάθοις

Εὐμολπος οὐδὲ Θορῆξ ἀναστέψει λεῶς

στεφάνοισι, Παλλὰς δ' οὐδαμοῦ τιμήσεται.

χρῆσθ', ὦ πολῖται, τοῖς ἐμοῖς λοχεύμασιν, 50

σῶζεσθε, νικᾶτ': ἀντὶ γὰρ ψυχῆς μιᾶς

οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τήνδ' ἐγὼ σώσω πόλιν.

ὦ πατρίς, εἴθε πάντες οἱ ναίουσί σε

οὔτῳ φιλοῖεν ὥς ἐγώ: καὶ ῥαδίως

οἰκοῖμεν ἅν σε, κούδεν ἅν πάσχοις κακόν. 55

τους κάνουν νά 'χουν φρόνημα γυναικείο.

Μισώ τις γυναίκες που προτιμούν, αντί για την τιμή,

να ζουν τα παιδιά τους, και τα συμβουλεύουν

πράγματα άνανδρα. Κι όμως, αν σκοτωθούν στη μάχη

μαζί με άλλους πολλούς, κοινό τύμβο θα έχουν

και δόξα ίση. Στην κόρη μου,

που μία και μόνη θα πεθάνει για τούτη εδώ την πόλη,

ένα στεφάνι δόξας σ' αυτή θα δοθεί.

Και μένα που τη γέννησα και σένα και τις αδερφές της

τις δυο θα σώσει. Ποιο απ' αυτά δεν είν' ωραίο

να δεχτεί; Την κόρη που δεν μου ανήκει παρά μόνο

επειδή τη γέννησα, θα τη δώσω να θυσιαστεί

για τούτη τη γη. Γιατί αν η πόλη αλωθεί,

ποιο όφελος σε μένα θ' απομείνει απ' τα παιδιά μου;

Ό,τι λοιπόν περνάει απ' το χέρι μου θα γίνει

για τη σωτηρία. Άλλοι θα κυβερνήσουν,

όμως εγώ την πόλη αυτή θα σώσω.

Κι εκείνο που για το κοινό καλό έχει μεγάλη αξία

είναι ότι κανείς χωρίς τη θέληση της ψυχής μου

δεν θα αποβάλει από τη χώρα τους παλιούς θεσμούς

των προγόνων. Αντί για την ελιά και τη χρυσή Γοργόνα

ο Εύμολπος και ο θρακιώτικος λαός δεν θα στεφανώσει

με στεφάνια ορθή την τρίαινα στημένη στις πόλης

τα θεμέλια, κι η Αθηνά ατίμητη καθόλου δεν θα μένει.

Πάρτε πολίτες τα δικά μου παιδιά,

σωθείτε και νικήστε. Γιατί, αντί για μια ζωή,

δεν γίνεται την πόλη τούτη εγώ να μη σώσω.

Πατρίδα μου, εἴθε όλοι όσοι σε κατοικούν

τόσο να σ' αγαπάνε, όσο εγώ. Άνετα

θα σε κατοικούσαμε, κι ούτε κακό θα πάθαινες κανένα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1	Ο Ίωνας δηλώνει ότι θαυμάζει την Αθήνα που είναι πόλη φημισμένη και που οι κάτοικοι της έχουν πρόγονο τον Ερεχθέα που ξεφύτρωσε από τη γη και τον ανέθρεψε η ίδια η θεά Αθηνά. Η Κρέουσα δηλώνει δυστυχισμένη παρόλο που κατάγεται από μια τόσο φημισμένη πόλη. Από αυτά φαίνεται ότι οι ξένοι θαύμαζαν την Αθήνα. Η Κρέουσα δεν φαίνεται να εκτιμά τόσο την αυτοχθονία, αλλά δεν μπορούμε να ξέρουμε αν το ίδιο ένιωθαν οι υπόλοιποι ντόπιοι.
2	Ο Ίων διστάζει να αναλάβει την εξουσία. Εκφράζεται κυρίως με μεταφορές. Ο δισταγμός του Ίωνα οφείλεται στο ότι αυτός είναι ξένος.
3	Στο απόσπασμα της τραγωδίας “Ερεχθεύς” λέγεται από σημερινούς ερμηνευτές ότι η σύζυγος του Ερεχθέα Πραξιθέα εκφράζει τις πιο χαρακτηριστικές απόψεις “εθνικισμού”, όταν αντιδιαστέλλει περιφρονητικά τους Αθηναίους “αυτόχθονες” τόσο από τους “άλλους” κατοίκων των πόλεων όσο και τους μετανάστες. Αυτή η άποψη κατά τη γνώμη μας στηρίζεται στο απόσπασμα:

	<p>Πολλά είναι αυτά που λογαριάζω, και πρώτα πρώτα πόλη δεν θα μπορούσε σαν τούτη να βρει κανείς άλλη.</p> <p>Σ' αυτήν κατ' αρχάς ο λαός δεν είναι φερμένος από αλλού, αλλά είμαστε από φυσικού αυτόχθονες.</p> <p>Ενώ οι άλλες πόλεις, χτισμένες στην τύχη, σαν από ζαριές, είναι εμπορεύματα που εισήχθησαν απ' άλλους τόπους. Όποιος όμως από άλλη πόλη εγκαθίσταται σε ξένη, σαν καρφί σκουριασμένο μπηγμένο σε ξύλο, πολίτης κατ' όνομα κι όχι έμπρακτα είναι.</p>
4.	<p>Στο απόσπασμα της ομηρικής “Ιλιάδας” και τον “Ίωνα” του Ευριπίδη γίνεται αναφορά στο μύθο του Ερεχθέα και στο ότι αυτός γεννήθηκε από την αθηναϊκή γη. Ο μύθος αναπαράγεται από παλιά μέχρι και τα κλασικά χρόνια.</p>